

د _____ ۽

۱۷ مرداد ۱۳۶۵

٢ ذیحجہ ١٤٠٦

۸ اوت ۱۹۸۶

۴۱۹

امروز از شدت بمباران و تهاجمات هوایی دشمن کاسته شد و تنها دو مورد بمباران هوایی در منطقه فاو و یک روستا در حوالی بانه (به‌نام آرمرده) گزارش شد. در بمباران روستای مذکور ۱۳ تن شهید و مجروح و ۱۱ واحد مسکونی تخریب شد.^(۱) هواپیماهای عراقی برفراز آسمان استان چهارمحال بختیاری نیز ظاهر شدند اما بدون هیچ اقدامی متواری گردیدند.^(۲) تلویزیون عراق عکس هوایی از خرابی‌های مسکونی شرق جزیره خارک و تعداد دیگری از هدف‌های مهم این جزیره را که دیروز جنگنده‌های این کشور در پنج نوبت مورد حمله قرار داده بودند، به نمایش گذاشت. در این تصاویر ستون‌های دود و آتش برخاسته از انهدام هدف‌ها در این جزیره - از جمله یک نفت‌کش در نزدیکی سکوی شرقی - مشاهده می‌شد.^(۳)

۴۲♦

در پاسخ به حملات هوایی دیروز عراق علیه مراکز غیرنظامی، هواپیماهای ایرانی نیز امروز تأسیسات نظامی و صنعتی چهار شهر عراق را بمباران کردند.^(۴) براساس اطلاعات ستاد مشترک، نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با چند فروند از شکاری بمبافکن‌های خود در سه مأموریت برون مرزی جداگانه، تأسیسات نظامی و صنعتی شهرهای مقدادیه، سعدیه و یک پادگان نظامی در شرق موصل و کارخانه و تأسیسات نظامی العمارة عراق را به شدت بمباران کردند.^(۵) همچنین به تلافی حملات عراق به مراکز صنعتی - کارگری و مناطق مسکونی ایران، نیروهای خودی با توپخانه دوربرد مراکز صنعتی - اقتصادی عراق را واقع در اطراف بصره زیر آتش سنگین خود گرفتند و خسارات مهمی به نیروگاه برق الحارثه، پایگاه هوانیروز بصره، تلمبه‌خانه نفت، ایستگاه راه‌آهن و نیروگاه نجیبه این شهر وارد آوردند.^(۶)

۴۲۱

ایران ادعای رژیم عراق دائر بر گلوله باران مجتمع مسکونی "سیروان" را تکذیب کرد. سخن گوی ستاد تبلیغات جنگ جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: «ما ادعای رژیم عراق را با قوت تکذیب کرده و آن را از جمله توطئه های این رژیم خون ریز می دانیم.» وی گفت:

«رزمندگان اسلام هرگز آتشی بر روی منطقه مورد ادعای عراق نریخته‌اند. اگر رژیم صدام بر ادعای خود اصرار دارد می‌تواند برای اثبات آن، هیئت کارشناسی سازمان ملل را به بازدید از منطقه مورد ادعای خود دعوت کند.» این سخن‌گو تأکید کرد: در هر حال جنایات عراق که مجدداً از سر گرفته شده بدون جواب نخواهد ماند و سپاهیان ما با قدرت تمام، بدان پاسخ خواهند داد.^(۷)

از سوی دیگر، به گزارش خبرگزاری فرانسه، نماینده عراق در سازمان ملل طی مصاحبه‌ای ایران را به دلیل حمله اخیر به سیروان که ۷۴ کشته و ۱۰۴ زخمی به جای گذاشت، شدیداً مورد انتقاد قرار داد. نماینده ایران در سازمان ملل (رجایی خراسانی) طی سخنانی ضمن رد این اتهام، یادآوری کرد که بغداد در گذشته نیز چنین اتهاماتی را بی آن که اجازه تحقیق به گروه‌های مستقل دهد، عنوان کرده‌است.^(۸)

خبرگزاری آسوشیتدپرس گزارش داد: «عده‌ای از دیپلمات‌های بلندپایه کشورهای شرقی و غربی از جمله نمایندگان پنج قدرت بزرگ، روز جمعه از سیروان که مورد حمله توپخانه قرار گرفته‌است، دیدن کردند. در این بازدید، وزارت خارجه عراق فقط از سفیران یا کارداران دعوت کرده‌بود و وابستگان نظامی جزء مدعوین نبودند.»^(۹) رادیو اسرائیل با انعکاس خبر مذکور گفت: «دولت عراق توضیح نداد که چرا گزارش این تلفات با ۳۶ ساعت تأخیر انتشار می‌یابد!»^(۱۰)

یک سخن‌گوی گروه‌های معارض کُرد در این ناحیه، گفت که رژیم عراق به احتمال زیاد، به دلیل وجود تشکیلات مخالفان قدرتمندش در این منطقه، اقدام به بمباران سیروان کرده‌است. وی افزود: «عراق در این باره ابتدا سکوت کرد اما بعد ایران را به انجام دادن این کار متهم ساخت.»^(۱۱)

۴۲۲

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۲۲ تن دیگر از مردم مسلمان عراق امشب از این کشور اخراج گردیدند. این عده از طریق منطقه مرزی جوانرود پس از ۱۲ کیلومتر پیاده‌روی از کوهستان‌ها و نقاط صعب‌العبور وارد خاک جمهوری اسلامی ایران شدند.^(۱۲)

۴۲۳

در ادامه تدارک مردمی جبهه‌ها، ستاد جذب و هدایت کمک‌های مردمی به جبهه، اعلام کرد که امروز هدایا و کمک‌هایی شامل شش دستگاه موتورسیکلت هوندا، ۶۰۰ کیلو خاکشیر، ۳۰ کامیون آب میوه و سایر لوازم مورد نیاز رزمندگان اسلام شامل کتاب، لباس کار و حشره‌کش، به جبهه‌های نبرد ارسال شد. کمک‌های یاد شده را بنیاد مستضعفان، انجمن اسلامی مرکز تهیه و توزیع مواد شیمیایی، وزارت کشاورزی، مسجد خلیل‌الرحمان، انجمن اسلامی بانک ملی شعبه مرکزی، راه‌آهن و تعاونی صنف چلوکباب و چلوخورش به جبهه‌های نبرد ارسال کردند.^(۱۳)

۴۲۴

درباره نامه سرگشاده صدام و پیشنهاد پنج ماده‌ای وی که در عرصه تبلیغات بسیار علیه ایران مورد استفاده قرار گرفته‌است، امروز مجدداً ایران به یک اعلام موضع و توضیح مجدد درباره این موضوع، اقدام کرد. آیت‌الله خامنه‌ای رئیس شورای عالی دفاع در نماز جمعه تهران پیشنهاد صدام را یک فریب خواند و بر ادامه جنگ تا قطع ریشه فساد تأکید کرد. وی حمله آینده نیروهای ایرانی را مؤثر خوانده و آن‌را ضربه‌ای قاطع بر رژیم بعث دانست، اما حتمی بودن پایان جنگ را در سال جاری رد کرد. وی افزود: «در مقابله با عراق از تمام امکانات استفاده می‌کنیم تا این ریشه فساد را از بین ببریم.»

امام جمعه تهران درباره پیشنهاد صلح صدام گفت: «این یک بخشی از تاریخ جنگ ماست که یادآوری آن برای مردم ما لازم است. این همان آدم است که حالا این‌طور عاجزانه دارد به ما می‌گوید بیا باید به مرزها برگردیم؛ یعنی آن مقداری که دست شماست آن‌را به ما بدهید ما هم مثلاً از نفت‌شهر و بعضی از نقاطی که اکنون دست ماست عقب‌نشینی می‌کنیم. آیا ما این حرف را از این عنصر مودی خطرناک خبیث و آتش‌افروز و جنگ‌طلب قبول کنیم و باور کنیم که به این معتقد است؟...»^(۴) ایران در رابطه با جنگ تحمیلی فریب نمی‌خورد. آن روزی که در خاک ما بودید، آن روزی که از سرگرمی‌ها و اشتغالات قهری و گرفتاری‌های اجتناب‌ناپذیر انقلاب ما استفاده کردید و هزاران کیلومترمربع از خاک ما را گرفتید، آن روز چرا شما صلح‌طلب نبودید؟ آن روز چرا حتی به میانجی‌های صلح که به این‌جا می‌فرستادید یا خودشان می‌آمدند، می‌گفتید که صلح ما مشروط بر این است که اول آتش‌بس انجام بگیرد و عقب‌نشینی نیروها برای بعد باشد. چرا می‌خواستید بخش عظیمی از خاک کشور و ملت انقلابی ما را در تصرف خودتان نگه‌دارید؟ اما امروز که نیروهای رزمنده ما با ضربات قاطعشان دشمن را ضربت زده، زخمی کرده و ترسانده‌اند، از آتش‌بس سخن می‌گویید.

آنچه برای عراق بسیار مهم است رعبی است که از قدرت و قوت نیروهای ما دارد؛ یعنی امروز احساس می‌کند که این نیرو، نیروی انقلابی، نیروی مردم، نیروی ایمان به خدا، نیروی اسلامی، در این ملت آن‌چنان است که اگر منطقه‌ای مثل فاو با آن همه موانع طبیعی و مصنوعی وجود داشته باشد، بتوانند بگیرند. ما در مقابله با عراق تمام امکانات را به فضل پروردگار به کار خواهیم برد و از تمام امکانات باید استفاده کنیم و خواهیم کرد. این غده سرطانی، این ریشه فساد و این زخم متعفن و چرکین را باید از ریشه از بین ببریم و منطقه، مردم و حتی دولت‌ها را آسوده کنیم. این نیت قطعی ما و مردم ماست و از این هم هیچ‌گونه روگردانی نخواهیم داشت.»^(۵) رئیس‌جمهور درباره حمله آینده رزمندگان اسلام گفت: «حمله ایران می‌تواند ضربت مؤثری باشد اما ممکن است نهایی نباشد و حرکت رسانه‌های غربی و وابسته‌های آنان در این رابطه شائناژهای تبلیغاتی است... همچنان که فتح فاو ضربتی قاطع بود. ما امسال هم این ضربات را ادامه می‌دهیم و نظام عراق را به رژیم می‌تبدیل می‌کنیم که

نتواند بماند».^(۱۶)

در انعکاس این خبر مطبوعات کویت نوشتند: «آقای خامنه‌ای در یک عقب‌نشینی از شعار "یک‌سره کردن جنگ در سال جاری" گفت: تهاجم آینده نیروهای ایران علیه عراق ممکن است آخرین حمله نباشد».^(۱۷)

۴۲۵

آقای "آقامیری" سرپرست کمیسیون حمایت از اسیران و مفقودان کشور، در اهواز اعلام کرد: «عراق پیشنهاد جمهوری اسلامی مبنی بر مبادله اسیران را رد کرده است.» وی در تشریح سیاست عراق افزود: «رژیم عراق حتی پیشنهاد ایران در خصوص دیدار خانواده‌های عراقی با اسرای خود در یک کشور ثالث را مورد موافقت قرار نداد و آن را رد کرد.» وی سپس با تشریح وضع خوب روحی اسیران ایران که در اردوگاه‌های عراق به سر می‌برند، افزود: «آنها از روحیه خوب و بالایی برخوردارند به طوری که آنها با نامه‌های خود ما را تسلی بخشیده و از ما می‌خواهند که مقاومت کنیم».^(۱۸)

آقامیری به خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی گفت: «بیشترین آمار اسرا مربوط به استان خوزستان است و هم‌اکنون حدود ۱۸ هزار رزمنده ایرانی در عراق اسیر هستند که تنها نام ۱۰ هزار نفر از آنها به ایران اعلام شده است. تعداد زیادی از مردم کشورمان که در شهرهای مرزی زندگی می‌کرده‌اند به زور توسط مزدوران صدامی به عراق برده شده‌اند».^(۱۹)

گردهم‌آیی خانواده‌های اسیران و مفقودان استان خوزستان امروز در اهواز آغاز به کار کرد. در ابتدا حجت‌الاسلام موسوی جزایری امام‌جمعه اهواز طی سخنانی گفت: «سارت برای اسرا و خانواده‌های آنان یک عبادت است چرا که آنان در راه خدمت به خدا و اسلام و پیروی از ائمه اطهار اسیر شده‌اند.» در این گردهم‌آیی یکی از اعضای کمیسیون حمایت از اسیران و مفقودان کشور، در بیان وضعیت اسیران عراقی و نقش صلیب سرخ جهانی، گفت: «صلیب سرخ برای ما تنها حکم یک نامه‌رسان را داشته است، ضمن آن که باید گفت آنها علیه ما جاسوسی هم کرده‌اند».^(۲۰)

۴۲۶

در آستانه اجلاس کشورهای غیرمتعهد و در ادامه سفرهای دیپلمات‌ها و وزیران خارجه ایران و عراق به کشورهای آفریقایی برای تبیین و ترویج مواضع خود درباره جنگ، امروز دکتر ولایتی وزیر خارجه ایران با "راوالینگر" رئیس‌جمهور غنا دیدار کرد. راوالینگر به دکتر ولایتی گفت: «مردم شما در برابر تجاوز رژیم عراق و استفاده این رژیم از انواع سلاح‌های شیمیایی مقاومت کردند. چنین مردمی قطعاً در جنگ پیروزند.» رئیس‌جمهور غنا سپس افزود: «من مقاومت مردم شما را صمیمانه تبریک می‌گویم. اراده مردم ایران درخور قدردانی و تشکر است و من آرزو می‌کنم که مردم ما نیز چون مردمان ایران باشند. شاید اکنون زمان آن باشد که شما نبرد نهایی را نیز به پیروزی برسانید که نفع ما نیز در آن است.» وزیر امور خارجه

ایران به منظور هماهنگی با گروهی از کشورهای آفریقایی در اجلاس غیرمتمعه‌دها، از دو هفته پیش در غنا به سر می‌برد.^(۲۱)

از سوی دیگر، خبرگزاری عراق گزارش داد "طه محی‌الدین معروف" معاون رئیس‌جمهوری عراق پس از سفر به سه کشور آفریقایی مالی، گینه و کنیا به بغداد بازگشت. معروف به هنگام ورود به بغداد گفت که با رهبران این کشورها دربارهٔ تحولات جنگ ایران و عراق تبادل نظر کرده‌است. وی از توجه رهبران این سه کشور به مواضع صلح‌جویانه عراق در جنگ با ایران ابراز خرسندی کرد.^(۲۲)

۴۲۷

جان پاتیس جاسوس آمریکایی شاغل در مرکز مخابرات

در پی دست‌گیری یک جاسوس آمریکایی به نام "جان پاتیس" که به عنوان مهندس مخابرات برای یک شرکت مقاطع‌کار بین‌المللی در ایران کار می‌کرد، امروز رادیو آمریکا به نقل از وزارت خارجه این کشور گفت: «سفارت سوئیس در ایران می‌کوشد یک مهندسی آمریکایی مخابرات را که شش هفته پیش به اتهام جاسوسی دست‌گیر شد، آزاد کند. به گفته یک سخن‌گوی وزارت خارجه، سفارت سوئیس که حافظ منافع آمریکا در ایران است نتوانسته‌است با مهندس ۴۹ ساله به نام "جان پاتیس" ملاقات کند.»

رادیو آمریکا همچنین به نقل از روزنامه واشنگتن‌پست گفت: «جان پاتیس هنگامی که با یک پاسپورت جعلی ایتالیایی

دست‌گیر شد، در مرکز مخابرات بین‌المللی ایران در اسدآباد کار می‌کرد. ماه گذشته (۱۳۶۵/۴/۲۷) علی‌اکبر هاشمی‌رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: "یک آمریکایی با گذرنامهٔ جعلی ایتالیایی به اتهام جاسوسی در بازداشت به سر می‌برد." وزارت امور خارجه آمریکا می‌گوید پاتیس کارمند دولت آمریکا نیست.^(۲۳)

خواهر پاتیس جاسوس آمریکایی نیز دست‌گیری وی را نوعی سوءتفاهم خواند و گفت: «برادرم در زمان حمله هواپیماهای عراقی به اسدآباد، برای انجام دادن مأموریتی به اهواز رفته‌بود و این امر باعث توهم مقامات ایرانی مبنی بر جاسوسی وی برای آمریکا شده‌است.»^(۲۴)

در این باره رادیو بی.بی.سی. طی تفسیری گفت: «در حال حاضر بیش از دوهزار آمریکایی

در ایران مقیم هستند و مهندس پاتیس در اجرای طرح احداث مرکز مخابراتی اسدآباد در زمان رژیم گذشته شرکت داشته است.»^(۲۵)

۴۲۸

روزنامه امریکایی کریستین ساینس مانیتور طی مقاله‌ای در خصوص روش‌های تبلیغاتی عراق نوشت: «دولت عراق سعی می‌کند تا با چاپ پوسترهای متعدد و متنوعی از صدام، وی را مردی برای همه فصول و تمامی سلیقه‌ها جلوه دهد... تصویر صدام در کنار تصویر خواننده امریکایی، مایکل جکسون گرفته تا اماکن مقدس مذهبی به چشم می‌خورد. روزنامه‌های عراق هر روز تصاویر بزرگی از صدام با شعارهایی از قبیل "صدام خون حیات‌بخش دنیای عرب" به چاپ می‌رسانند.»

نویسنده مقاله می‌نویسد که خودش در یک شیرینی‌فروشی در بغداد متجاوز از هفده نوع پوستر از صدام در ژست‌های مختلف شمرده است. وی افزوده است: «به نظر می‌رسد که رژیم عراق در تلاش همه‌جانبه به منظور جانداختن صدام به عنوان رئیس‌جمهوری برای همه نوع سلیقه و همه فصول می‌باشد. این تصاویر صدام را در انواع مختلف ژست‌ها و حالات از قبیل با یونیفورم به هنگام درو گندم با داس، هنگام حمل بیل، قرائت قرآن و مکالمه با یک بی‌حجاب و نظایر آن نشان می‌دهد. تنها وسیله تزئین خیابان‌ها و مغازه‌های شهرهای عراق، تصاویر صدام است، به طوری که نخستین چیزی که توجه هر تازه واردی به عراق را به خود جلب می‌کند، همین پوسترهاست. به نظر می‌رسد صدام هیچ عملی در جهت جلوگیری از ترغیب به شخصیت‌پرستی انجام نداده است.» این روزنامه در ادامه این سرمقاله با طنز خاص خود اشاره می‌کند که صدام یک شبه از یک غیرنظامی به یک فیلدمارشال تبدیل شد و عالی‌ترین مدال‌های شجاعت را به خود اختصاص داده است.^(۲۶)

□ ≡ هواپیماهای عراقی در هجدهم خرداد و یازدهم تیرماه ۱۳۶۵ به تأسیسات مخابراتی و ماهواره‌ای "اسدآباد" حمله کردند که بار اول منجر به قطع خطوط ارتباطات تلفنی و تلکس با خارج از کشور شد و مباران دوم نیز که با بمب‌های لیزری امریکایی انجام گرفت، آنتن‌های مخابراتی این تأسیسات را ویران کرد.

منابع و مأخذ روزشمار ۶۵/۵/۱۷

- ۱- سند شماره ۱۰۴۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح و عملیات قرارگاه کربلا، "وضعیت منطقه"، شماره ۶، ۱۳۶۵/۵/۱۹، ص ۳. از ۱۳۶۵/۵/۱۵ تا ۱۳۶۵/۵/۱۹؛ و— شرکت مطبوعاتی و تحقیقاتی فراندیش، رویدادهای سال ۱۳۶۵ (تهران: ۱۳۶۶)، ص ۹۴.
- ۲- سند شماره ۰۷۴۸۶۹، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ستاد ناحیه چهارم‌حال و بختیاری، ۱۳۶۵/۵/۱۷ تا ۱۳۶۵/۵/۲۱.
- ۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۲، ۱۳۶۵/۵/۱۸، ص ۱۷، بغداد، خبرگزاری عراق، ۱۳۶۵/۵/۱۷.
- ۴- مأخذ شماره ۱، ردیف دوم، ص ۹۳.
- ۵- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۱۸، ص ۲، به نقل از اطلاعیه نظامی شماره ۲۵۵۷ ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران.
- ۶- پیشین، ص ۲.
- ۷- مأخذ شماره ۵، ص ۲، تهران، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۸- مأخذ شماره ۳، ص ۷، نیویورک، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۵/۵/۱۷.
- ۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۳، ۱۳۶۵/۵/۱۹، ص ۵، سیروان عراق، آسوشیتدپرس، ۱۳۶۵/۵/۱۸.
- ۱۰- مأخذ شماره ۳، ص ۲، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۵/۵/۱۷.
- ۱۱- Year Book 1986 U.N(S/18270)
- ۱۲- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۱۹، ص ۲، به نقل از
- خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۰، ص ۲، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۴- مأخذ شماره ۵، ص ۹.
- ۱۵- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، "رویدادها و تحلیل"، نشریه شماره ۲۳، ۱۳۶۵/۶/۲۵، ص ۷ و ۸.
- ۱۶- روزنامه رسالت، ۱۳۶۵/۵/۱۸، ص ۴.
- ۱۷- مأخذ شماره ۹، ص ۱۱، کویت، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۱۸.
- ۱۸- مأخذ شماره ۵، ص ۲، اهواز، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۹- مأخذ شماره ۳، ص ۳.
- ۲۰- مأخذ شماره ۵، ص ۲، اهواز، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۲۱- مأخذ شماره ۱۲، ص ۱۲، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۲۲- مأخذ شماره ۳، ص ۳۲، بغداد، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۵/۵/۱۷، به نقل از خبرگزاری عراق.
- ۲۳- مأخذ شماره ۳، ص ۳۶، به نقل از رادیو امریکا، ۱۳۶۵/۵/۱۷.
- ۲۴- مأخذ شماره ۹، ص ۴۱ و ۴۲.
- ۲۵- روزنامه رسالت، ۱۳۶۵/۵/۱۹، ص ۱۲، به نقل از رادیو بی.بی.سی؛ و- مأخذ شماره ۹، ص ۴۰، به نقل از رادیو لندن.
- ۲۶- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۳.